

tilraader jeg Dem ikke at stemme for nogen Del af Forslaget under Nr. 12 eller for Forslaget under Nr. 13, men at lade det blive ved, hvad der staar i Lovforslaget. Vilde de derimod have, at Forseelser efter § 8, 1ste Punktum skulle være privat Paatale undergivne, da har jeg Intet imod, at man forhøier Maximumstørrelsen af Bøden, altsaa vedtager den sidste Del af Endringsforslaget under Nr. 12; men jeg modsætter mig, at man nedsætter Minimumsbøden fra 24 h til 16 h , og i det Tilfælde, at man forhøier Maximumsbøden til 2 Rd., kan jeg finde, at der er en Grund til at lade det blive ved Lovforslagets Bestemmelse med Hensyn til Forseelser, begaaede i Klitstrækninger, der aldeles utvivlsomt ere Gjenstand for offentlig Paatale. — Endringsforslaget under Nr. 14 skal jeg ikke modsætte mig. Jeg anser ikke dets Vedtagelse for at være nødvendig, idet jeg forudsætter det som en given Sag, at overalt, hvor Noget forfæltlig tilføier en Mand Tab, vil han ogsaa kunne blive dømt til at erstatte den Anden den Skade, han lider, deriblandt ogsaa Tabet ved Afsvaen af Dyret; men jeg ser ikke, at det har nogen Betænelighed, at dette ligefrem siges, og skal derfor ikke modsætte mig Forslaget, skjøndt jeg forresten anser det for at være temmelig overlødig. Jeg kommer nu til det store Spørgsmaal om Husmandskøerne. Den Tvivl, som jeg tillod mig at yttre under Sagens første Behandling om, at det vilde være muligt at opstille et saadant Forslag, at jeg kunde modtage det, har desværre stadfæstet sig, thi det, som her er foreslaaet, er jo slet ikke Andet end, hvad der allerede har været Gjenstand for en meget udførlig Behandling i det andet Thing, hvor det faldt. Jeg vil ikke modsiges, at der muligens kan være et national-økonomisk Tab ved Lovforslagets Bestemmelse herom, og min Grund til at modsætte mig Forslaget er heller ikke den, at jeg ikke skulde ville unde disse fattige Folk at faae al den Nytte af Veiene, som kan tilstedes, men Grunden, hvorfor jeg modsætter mig det, er den, at jeg ikke skjønner rettere, end at ethvert Opbygn vil blive umuligt, naar man legaliserer denne Kvægræsning paa Veiene, og dernæst er jeg overbevist om, at den Fordel, som man

vil, at disse Smaafolk skulde have deraf, vilde selv komme til at betale (Stemmer: Nei!). Siger man Nei? (Stemmer: Ja!). Jeg skal da senere komme dertil. Hvilken Grund er der desuden til ikke at lade Biveiene med, naar man dog ikke vil tilstede denne Græsning paa Landeveiene? Ser man ikke, at efterhaanden som Kommunikationsmidlerne forandres, blive mange af de Veie, som hidtil have været Landeveie med Hensyn til deres Benyttelse, egentlig talt ikke stort Andet end Biveie, og mange, som hidtil have været Biveie, blive at sætte i Klasse med Landeveie. Men hvorledes skulle nu de ulykkelige Politimestre og Veibestyrere bære sig ad, naar Loven som Regel befaler dem at optage disse Kreaturer, og naar der — som jeg maa forudsætte, naar det først bliver legaliseret — ikke bliver faa Kreaturer, der faae Lov til at græsse paa Biveiene? Hvorledes skulle de vide, om det Dyr, som de træffe græssende der, har Lov til at gaa der eller ikke? Det vil jo blive en naturlig Følge deraf, at de til Slutningen sige: Vi ville slet ikke have Noget dermed at gøre, thi det skaffer os kun Ubehageligheder og Vanskeligheder, og til Slutningen viser det sig, at, om de Paagældende end ikke have haft Lov til at græsse Kreaturer der, kunne de dog nok skaffe sig det, efterat Kreaturet er optaget. Desuden ere Veiene dog til at færdes paa og ikke til Græsning. Selv om det ærede Medlem (H. Jensen) mener, at vedkommende Lodseier maasse har nogen Ret til Biveiene, saa er det et Spørgsmaal, som ikke foreligger her, thi det er sikkert, at Ingen har Ret til at græsse Kreaturer paa Veiene, og jeg maa finde det i høieste Grad betæneligt nu at legalisere en saadan Ret paa en Tid, hvor Veienes Benyttelse bliver større og større. Det ærede Medlem sagde, at de fik det for Intet, men jeg er dog overbevist om, at, naar de skulle have den tilstødende Jordbrugers Samtykke, vilde de komme til at betale det, i alt Fald med nogle Høstdage (Modsigelse). Det ærede Medlem kan ikke fortælle mig Noget i saa Henseende, thi jeg kender baade Menneskene og Forholdene, og jeg siger, at jeg ikke veed, af hvilken Grund Folk skulde finde sig i den Ufred, som dette vil medføre i deres umid-